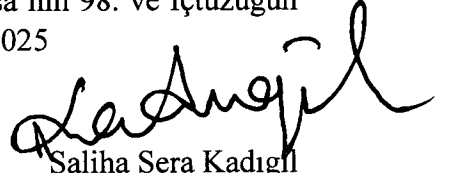

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, Adalet Bakanı Yılmaz Tunç tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. maddeleri uyarınca yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.13.10. 2025

Saliha Sera Kadıoğlu
İstanbul Milletvekili

Uzun süredir çeşitli hak ihlalleriyle gündeme gelen Kamuoyunda Kuyu Tipi cezaevi olarak anılan ve uzun süredir yaşanan hak ihlalleriyle gündeme gelen cezaevleri son olarak **Kısa Dalga Haber** sitesinde bir araştırma dosyası olarak yayınlanmaktadır.

Pek çok hak örgütünün, söz konusu cezaevlerinin insan haklarıyla bağdaşmadığının altını çizerek tepki gösterdiği hapishanelerde, havalandırma ve sosyalleşme haklarının ciddi biçimde kısıtlanmasının, mahpusların günün 22,5-23 saatini yaklaşık 10 metre karelik havasız hücrelerde geçirmesinin, kanunda yalnızca "hücre cezası" için öngörülen koşulların kalıcı hale getirilmesine neden olduğu vurgulamasına rağmen cezaevlerine yönelik herhangi bir iyileştirme yapılmamaktadır.

Öte yandan, **Canan Coşkun** imzalı "Kuyudaki Türkiye: Tecride Harcanan 20 Milyar TL" başlıklı haberde, Türkiye'de son yıllarda hızla yaygınlaşan Y Tipi ve S Tipi ceza infaz kurumlarıyla ilgili ciddi iddialar ortaya koymuştur.

Haberde yer alan bilgilere göre; 2017-2025 yılları arasında bu cezaevlerinin yapımı için ayrılan resmi bütçe 1 milyar 617 milyon TL olarak görünse de, bugünkü reel değerle 20 milyar TL'yi aşan bir harcama söz konusudur. Ayrıca bu projelerin büyük bölümünün 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21/b ve 21/c pazarlık usulü kapsamında, çoğu zaman aynı firmalara verilerek yürütüldüğü belirtilmektedir.

Söz konusu firmalar arasında AKP il yöneticileri, spor kulübü başkanları, hatta kamuoyunda tanınan bazı isimlerle bağlantılı kişilerin ortak olduğu şirketlerin yer aldığı iddiaları ise izaha muhtaçtır.

Bu bağlamda;

1. 2017-2025 yılları arasında yapılan Y Tipi ve S Tipi ceza infaz kurumlarının sayısı ve illere göre dağılımı nedir? Söz konusu ceza ve infaz kurumlarında kalan mahkum sayısı, yaş ve cinsiyet dağılımı nedir?
2. Y tipi cezaevlerinin mimari yapısının ve tecrit koşullarının uluslararası insan hakları standartlarına uygunluğu nasıl değerlendirilmektedir? Bu konuda Bakanlık tarafından hazırlanmış herhangi bir rapor mevcut mudur?

- 4- İstanbul Barosu, Türk Tabipleri Birliği (TTB), TTB İnsan Hakları Kolu, Türkiye İnsan Hakları Vakfı (TİHV), İnsan Hakları Derneği (İHD), Özgürlük İçin Hukukçular Derneği (ÖHD), Çağdaş Hukukçular Derneği (ÇHD), Tutuklu ve Hükümlü Aileleri ile Dayanışma Derneği (TAYAD), Med Tutuklu ve Hükümlü Aileleri Hukuki ve Dayanışma Dernekleri Federasyonu (MED TUHAD-FED) ile Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası'nın (SES), gibi sivil toplum kuruluşu, meslek odaları ve uluslararası kurumların, söz konusu cezaevlerinde uygulanan tecrit koşullarına ilişkin eleştirileri ve raporları Bakanlığınızca dikkate alınmakta mıdır?
- 5- Günün 22 saatini havasız, güneş görmeyen hücrelerde geçirdiği "kuyu tipi" hapisanelerdeki nüfusun yaklaşık 30 bini bulduğu belirtilirken söz konusu mahkumların psikolojik ve fiziksel izolasyon koşullarına maruz kalmalarının yarattığı tahribata ilişkin Bakanlığınızın bir araştırması var mıdır?
- 6- Bu projelerin her biri için ayrılan bütçe ödenekleri, ihale tutarları ve toplam maliyeti nedir?
- 7- İhalelerin kaç tanesi 21/b veya 21/c pazarlık usulüyle gerçekleştirilmiştir?
- 8- Haberde adı geçen örneklerde olduğu gibi, ihalelere katılan veya kazanan şirketlerin siyasi parti yöneticileri, kamu görevlileri veya kamuoyunda bilinen kişilerle bağlantılarına ilişkin iddialara yönelik açıklamanız nedir?
- 9- Bu ihaleleri kazanan firmaların isimleri nelerdir? Aynı gruplara ait birden fazla firma var mıdır? Bu soruların yanıtı kamuoyu ile paylaşılacak mıdır?